

List Saveza lovačkih društava Tuzlanskog kantona

Lovac

Broj 83

Tuzla, septembar/rujan 2019.

Cijena 1,00 KM

Lovac

List Saveza lovačkih društava
Tuzlanskog kantona

Izlazi tromjesečno

Izdavač:
Upravni odbor Saveza lovačkih društava
Tuzlanskog kantona

Za izdavača:
Mensur Alić,
predsjednik UO SLD TK

Redakcija lista "Lovac":
Enver Kurtić (Kalesija)
Salih Terzić (Tuzla)
Mirzet Idrizović (Banovići)
Nusret Kamenjaković (Živinice)
Ismet Memić (Sapna)
Samed Mehmedović (Srebrenik)
Miralem Djedović (Gradačac)
Hajrudin Imširović (Teočak)
Senad Selimbašić (Kladanj)
Faruk Huskanović (Gračanica)
Mujo Softić (Lukavac)
Almir Suljkanović (Doboj-Istok)
Faruk Mehanović (Čelić)

Glavni i odgovorni urednik:
Mensur Alić

Urednik i lektor:
Prof. Mirzet Ibrišimović

Stručni saradnik:
Selver Pirić

Fotoliti:
B Concept Sarajevo

Priprema i štampa:
"Mikroštampa" Tuzla

Za štampariju:
Šaban Cipurković

Adresa redakcije "Lovac"
Tuzla, Džindić mahala 13.
Tel./fax: 035/258-004
Web site: www.lovac.tk.com
E-mail: info@lovactk.com

Račun kod Tuzlanske banke d.d. Tuzla
132-100-03092192-27

Na osnovu mišljenja Ministarstva
za obrazovanje, nauku, kulturu, sport
i informisanje Vlade TK broj
10/1-452-25-2/98 od 28. 08. 1998. god.,
list "Lovac" oslobođen je dijela
poreza na promet

4. oktobar - Svjetski dan životinja

Četvrtog oktobra se obilježava Svjetski dan životinja, s naglaskom na kompleksan odnos ljudi i životinja i važnost životinja u našem životu i za život na Zemlji, ali je porazno da životinje uglavnom ugrožava čovjek. Prvi put se taj dan obilježio 1931. tokom konvencije ekologa u Firenci kako bi se upozorilo na ugrožene vrste, a prerastao je u događaj posvećen svim životinjama. To je dan zahvalnosti životinjama. Dan kada ljudi, bez obzira kojoj vjeri, nacionalnosti ili rasi pripadaju, treba da se prisjete značajne uloge koju životinje imaju u njihovim životima i društvu uopće. Udruženja za zaštitu životinja širom svijeta obilježavaju ovaj dan kako bi upozorila ljude na probleme životinja te ih potaknula na razmišljanje o svom odnosu prema njima. U svijetu je poznato oko 1,9 miliona vrsta, a pretpostavlja se da ih je gotovo stotinu puta više, uz zabrinjavajući podatak da je milion vrsta u opasnosti od izumiranja, da je svaki četvrti sisavac ugrožen pod prijetnjom izumiranja u bližoj budućnosti. Isto vrijedi za svaku osmu pticu, svakog trećeg vodozemca, ali i za svako četvrto crnogorično drvo. Riječ je o posljedicama onečišćenja, klimatskim promjenama, uništavanju staništa i emisiji ugljičnog dioksida. Četvrtog oktobra sve organizacije za zaštitu životinja i svi azili za životinje u svijetu otvaraju svoja vrata za posjetitelje, organiziraju informativno-edukativne standove, radionice, razne vrste edukacija, grupna druženja, prikupljanje donacija i razne druge aktivnosti koje treba da nas podsjetu da su životinje ravnopravni stanovnici Zemlje sa kojima dijelimo život, da imaju jednako pravo na život kao i mi i da, kao i mi, osećaju bol, patnju, strah i stres, tako da im ne smijemo činiti ono što ne želimo da neko čini nama. Takođe, ovog dana treba da se podsjetimo da je čovjek istrijebio mnoge životinjske vrste uništavajući njihova staništa i eksploatirajući ih zarad profita i zabave. Veliki broj kućnih ljubimaca pati i umire odbačen na ulicama ili u prepunim azilima. Samo u Evropi preko 35.000 životinja godišnje strada u mukama u besmislenim eksperimentima. Preko 50 miliona životinja godišnje se ubije na najsvirepije načine zbog krzna. Milioni životinja širom svijeta pate i umiru u transportima, klanicama, cirkusima, raznim fjestama, trkama, zoo vrtovima, borbama...

Bosna i Hercegovina zakonski definiše divljač kao dobro od državnog interesa. Zakon o lovstvu uređuje uzgoj, zaštitu, lov i korištenje divljači, biološku i ekološku ravnotežu prirodnih staništa. Lovci su izravni djelatnici u službi zaštite prirode i zdravih jedinki životinjskog svijeta pa je ispravnije lov sagledavati u širem kontekstu pojma lovstva koji podrazumijeva interdisciplinarnu nauku, struku i djelatnost koja se bavi uzgojem, zaštitom i iskorištavanjem divljači, ali isto tako zaštitom svih biljnih i životinjskih vrsta koje u tom staništu obitavaju, kao i zaštitom i unapređivanjem tog staništa, odnosno prirode. Lovci obavljaju brojne općekokorisne radnje s kojima javnost nije upoznata. Osim uzgoja i prihrane divljači temeljna javna funkcija je zaštita prirode pri čemu je lov ekološki alat. Regulacijom brojnosti divljači lovci pridonose očuvanju ekološke ravnoteže i bioraznolikosti staništa, redukcijama šteta od divljači u poljoprivredi, šumarstvu, vodnom gospodarstvu i akvakulturi, kontroli i suzbijanju zaraznih i parazitskih bolesti. Regulacijom brojnosti invazivnih vrsta, uklanjanjem bolesnih i nerazvijenih i za reprodukciju nepodobnih ili nesposobnih jedinki, lovci pridonose očuvanju genetske čistoće plemenite divljači. Jačanje kapaciteta lovstva doprinosi zaštiti okoliša, održavanju šumskih komunikacija i požarnih puteva. Čovjek je 99% svog postojanja bio lovac pa je normalno da lov, kao tradicijska baština, ima značajan sociološki momenat u smislu jačanja društvenog života, udruživanja građana u lovačka društva s aspekta razvoja civilnog i civiliziranog društva. Lov je stil i način života koji njeguje zdrav život u suglasju s prirodom, kao i ljudske vrline poput odgovornosti, odlučnosti, discipliniranosti, ali i humanosti koja podrazumijeva i poštivanje i djelovanje u korist dobrobiti životinja, samim tim i uvažavanje Svjetskog dana zaštite životinja.

M.I.

Skupština SLD TK

Desetog juna, u restoranu „Panonski lovac“ u Tuzli, održana je redovna-izvještajna Skupština SLD TK, kojom je predsjedavao Mensur Alić - predsjednik UO SLD TK i na kojoj su delegati iz svih članica Saveza, u okviru 11 tačaka dnevnog reda, razmatrali i usvojili Izvještaj o radu UO SLD TK za 2018., Plan rada UO SLD TK za 2019., Izvještaj o finansijskom poslovanju SLD TK za 2018., Plan o finansijskom poslovanju SLD TK za 2019., Izvještaj Nadzornog odbora o finansijsko-materijalnom poslovanju SLD TK za 2018., Izvještaj o radu Savjeta za lovstvo za 2018. i Plan rada za 2019., Izvještaj o radu Savjeta za lovnu kinologiju za 2018. i Plan rada za 2019., Izvještaj o radu Komisije za lovno streljaštvo za 2018. i Plan rada za 2019. godinu,

a kao veoma bitno je to što su delegati donijeli Odluku o kupovini poslovnog prostora-kancelarije za potrebe SLD TK.

Selver Pirić
Sekretar SLD TK

Mlade sve više interesuje lovstvo

Lovstvo sve više interesuje mlade sudeći po iskustvu u LD HMČ Sapna gdje je održano polaganje lovačkog ispita za lovce pripravnike. Pokazali su zavidne rezultate tokom seminara koji je održan u prostorijama Društva u Sapni. Predavanja i pripreme za polaganje kandidata je vršio Selimbašić

Senad, stručni saradnik Društva. Aprilski ispit u Sapni je polagalo 15 kandidata i svi su položili, opravdavši tako znalacki trud mentora i stručnog saradnika.

Ibro Memić

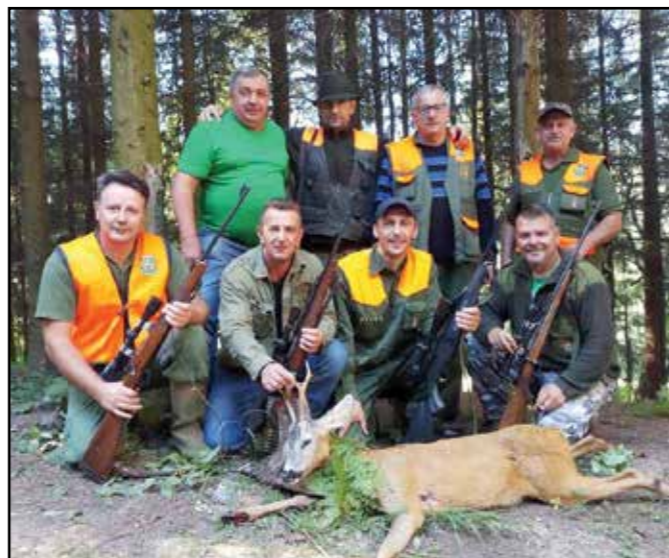

Lovačko društvo „Husić
Mustafa Čektalo” Sapna

Plan je bio odstrijeliti škartna grla

U prvom dijelu lova srndaća, odnosno uzgojno-sanitarnom odstrijelu, u lovnoj sezoni 2019./2020., odstrijeljeno je 15 srndaća. Plan je bio odstrijeliti škartna grla, što je i uspjelo mladim lovcima koji su odstrijelili svoje prvijence. To su Jusić Enver i Ramić Sejad iz Grupe „Goduš“, Memić Alija iz Grupe „Sapna“ i Muharemović Hajrudin, iz Grupe „Međeđa“.

Ibro Memić

Lovačko društvo „Husić Mustafa Čektalo” Sapna

Prihrana tokom cijele godine

Prihrana divljači u lovištu LD HMC Sapna se vrši tokom cijele godine, a količina hrane se iznosi zavisno od godišnjeg doba. Naravno, u ljetnom periodu je potreba za prihranom manja, ali hranilišta uvijek moraju biti puna. U lovištu Društva osnovne vrste divljači su srna, zec, fazan, kao i divlja svinja čija je populacija u porastu ove godine. Lovci su ozbiljno shvatili potrebu iznošenja hrane te su iz vlastitih sredstava, kao i iz sredstava Društva, do sada iznijeli veću količinu zrnaste i kabaste hrane. U tome prednjače Mahmutović Zudin, grupovođa LG „Sapna“ i Memić Ismet, predsjednik Društva.

Ibro Memić

Lovačko društvo
„Husić Mustafa Čektalo” Sapna

I načelnik prihranjuje divljač

Operativnom planu gazdovanja lovištem i ove godine je LD HMC, kao osnovni zadatak, zacrtalo zasijati što više parcela za prihranu divljači u cilju njenog zadržavanja na određenim lovnim površinama. Tako je 13 grupa zasijalo 13 parcela sa žitaricama. I pored tih aktivnosti na usjevima u lovištu, lovci Sapne su vršili i niz drugih aktivnosti. Prihranu divljači su obavljali tokom cijele sezone u lovištu Munjača pa su vidni rezultati tokom lova i praćenja kretanja i osmatranja divljači. Svoje lovne i sportske aktivnosti maksimalno iskazuju svi članovi Društva od najmlađeg do najstarijeg člana tako da nije nikakvo čudo zateći u lovištu i načelnika Sapne Mahmutović Zudina (na fotografiji), a tu su i lovovođa, predsjednik, sekretar i lovočuvar. Zaprte vreću i pune automatske i druge primarne hranilice žitom, pšenicom i ječmom.

Asim Omerović

U bogatom lovištu bogat je i ulov

Lovačko društvo „Husić Mustafa Čektalo” Sapna

Kombinovana lovačka puška

Pri lovu na krupnu divljač lovci upotrebljavaju lovačke puške različitih konstrukcija i kalibara, bilo jednocijevku, repetirku, karabin ili kombinovanu pušku (BÜCHSFLINTE), u koje je jedna cijev za sačmu a druga za kuglu. Mogu biti postavljene jedna pored druge ili jedna iznad druge. Postoje i trocijevke (DRILING) kod koje su većinom dvije cijevi sačmene, a ispod njih je cijev za kuglu. Ukoliko lovac želi da ima kuglaru ili kombinovanu univerzalnu pušku, koju namjerava da upotrijebi za odstrel svih vrsta krupne divljači, što je želja većine lovaca, najpodesniji su sljedeći kalibri: 6,5 * 57 -R, 7*57-R, 7*56-R i 8*57-R. Za odstrel srnce divljači podesni su pomenuti kalibri, a i općenito prilikom lova se preporučuje kuglara ili kombinovana puška u ovim kalibrima.

A.O.

Jedna od veoma pouzdanih kombinovanih lovačkih pušaka.

BRNO COMBO.U cal.12/76_8x57R.

Lovačko društvo „Husić Mustafa Čektalo” Sapna

Optički ciljnici s crvenom tačkom

Optički ciljnik s crvenom tačkom je zahtjevan i dobar izbor, a ovo je moja mala poduka njegovog korištenja oslonjenog na iskustvo. Na trenutak spustite svoje oružje i fokusirajte se na metu. Zatim, ne odvajajući pogled od mete, podignite svoje oružje na razinu očiju tako da sada gledate u metu kroz optički ciljnik. Uz oba oka otvorena i fokusirana na metu, crvena tačka će se pojaviti na meti, tj. tamo gdje želite da pogodak ode. Budući da su svi proizvodi bez paralakse, ne morate se brinuti o centriranju crvene tačke. Ako vam je teško pucati s oba otvorena oka, možete napraviti i sljedeće: Poklopite prednji objektiv optičkog ciljnika, a zatim dignite pušku u položaj za pucanje dok ste fokusirani na metu. Sada će crvena tačka biti na meti. S tradicionalnim nišanima troši se dragocjeno vrijeme na poravnavanje stražnjeg i prednjeg ciljnika i ciljne tačke, a to znači da se gubi vizuelni kontakt i s metom i okolinom. Optički ciljnici s crvenom tačkom omogućuju jasnu sliku mete, precizno i jednostavno ciljanje pri čemu lovac ne gubi vizuelni kontakt ni s metom ni s okolinom. Jednostavno rečeno: Kada je crvena tačka na meti i lovac je.

Asmir Ibrahimović

Lovačko društvo „Toplica“ Živinice

Gradonačelnik Živinica novi član Društva

Posljednjoj sjednici Upravnog odbora LD „Toplica“ Živinice, kojom je predsjedavao njen predsjednik Nusret Kamenjaković, prisustvovao je i dr. Samir Kamenjaković, gradonačelnik Grada Živinice. Predsjednik UO je upoznao gradonačelnika s aktivnostima koje sprovodi LD „Toplica“, a članovi Upravnog odbora su donijeli Odluku o prijemu u redovno članstvo Lovačkog društva „Toplica“ Živinice, dr. Samira Kamenjakovića, koja mu je potom uručena, kao i članska karta. Novi član Društva, gradonačelnik dr. Samir Kamenjaković se zahvalio na ukazanom povjerenju, pohvalio dosadašnji rad LD „Toplica“ Živinice i naglasio da on kao gradonačelnik ima odličnu saradnju sa Društvom te je obećao da će i narednom periodu nastaviti takvu saradnju i omogućiti svaki vid podrške.

Huska Konjević

Lovačko društvo „Toplica“ Živinice

Dva srndaća za jedan dan

U drugoj polovini jula lovci Sekcije „Gračanica“, u lovištu Bišina, ulovili su lijep primjerak srndaća. Strijelac je bio Jusić Halid, a Sekcija „Dubrave“ je bila uspješna na srndaća u lovištu Grahovišta. Strijelac je bio Rizvić Ermin.

Huska Konjević

Lovačko društvo „Toplica“ Živinice

Jutarnja čeka

Sedmi juli je bio uspješan lovni dan za četvoricu lovaca LD „Toplica“ Živinice, bolje reći jutro, kada je dobro postavljena čeka u rejonu Klade-Zelenika rezultirala odstrjelom srndaća. Oštro oko i mirnu ruku je imao Nišić Jasmin, član Sekcije „Živinice“, a sa njim su bili i članovi Sekcije „Svojat-Bašigovci“: Mujić Hasan, Tursunović Ramo i Džankić Damir.

Huska Konjević

Lovačko društvo „Jelen“ Gradačac

Novi predsjednik Društva

Na sjednici Skupštine LD „Jelen“ Gradačac, održane sredinom maja, delegati su verifikovali nove članove i njihove zamjenike u Upravnom odboru. Prethodno su

ih izabrali članovi sekcija, kao i svoje upravne organe, radna tijela, komisije i nosioce funkcija. Za kandidate predsjednika i lovnik Društva sekcije su kandidovale samo po dva lovca. Na nesreću mnogi lovci su veliki kritičari, ali s malo volje i smisla da se uhvate u koštac sa zahtjevnim obavezama rukovođenja, osmišljavanja i organizovanja lovstva.

Miralem Djedović (rođen u Gradačcu 1985. s desetak godina lovačkog staža) je novoizabrani predsjednik Društva, i sudeći po njegovim prvim izjavama, odlučan je biti ustrajan na unapređivanju lovstva u Društvu, planiranju aktivnosti i njihovoj realnoj realizaciji. Osim toga ističe: „Svjestan sam odgovorne funkcije predsjednika Društva. Uspostavit ću prijateljsku saradnju sa Stručnom službom radi što kvalitetnije realizacije lovnoprivredne osnove, što podrazumijeva siguran lov, zaštitu divljači i i uređenje lovišta. Ipak, ono što je sada u prvom planu, ono što sam obećao prije izbora, jeste adekvatno sprečavanje krivolova. Isto tako, svi se moramo angažovati na uspostavljanju prijateljskih međuljudskih odnosa, odlučni da poštujemo jedni druge, a svako odstupanje od toga mora biti disciplinski, prekršajno ili krivično kažnjeno. Općenito, gledaću interese Društva, a ne interese pojedinaca. Očekujem podršku i pomoć svih vas, oslanjajući se na dokazano stručan i odgovoran rad sekretara Društva.“

Fahrudin Gromić

Lovačko društvo „Jelen“ Gradačac

Mala sekcija a veliki investitor

Lovačka sekcija „Međida Gornja i Međida Srednja“ svojom slogom i dobrim idejama dokazuju da se i sa samo tridesetak članova koliko imaju može postići mnogo. Prošle godine su ovi vrijedni lovci uspjeli da za svoj dio lovišta, svojim novčanim sredstvima, kupe i postave četiri automatske hranilice. Ujedno su izgradili veći broj solila, pojilišta i kaljužišta koja su u vrele ljetne dane bili od velike koristi za divljač. Sekcija se može pohvaliti i s dobrosusjedskim odnosima sa lovcima iz Gračanice i Doboja sa kojima se graniče, druže i pomažu. Idejni tvorac i pokretač da Sekcija postane jedna od najboljih sekcija je pjevač i lovac Baya Bosanac kojeg njegove kolege jednoglasno podržavaju i zajednički sve sprovedu u djelo.

Sumedin Durmišević

Lovačko društvo „Jelen“ Gradačac
Padoše dva princa šume

Prošlogodišnje ulaganje Sekcije „Međida Gornja i Međida Srednja“ u svoj lovni revir rezultiralo je ovogodišnjim ulovom dva srndaća na lokalitetu Skipovac, a strijelci su bili Husić Elvir i Vehabović Mirel. Nakon ove dobro organizovane akcije, po starom dobrom običaju, druženje se nastavilo uz pjesmu i mezetluka do rane zore. U toku noći je dogovoreno da se ove lovne sezone revir Prokop obogati sa još dvije automatske hranilice.

Bajro Subašić

Lovačko društvo „Jelen“ Gradačac

Tradicija druženja sa najstarijima 2

U prethodnom broju LOVCA bilo je riječi o tome kako LD „Jelen“ Gradačac njeguje tradiciju obilaženja svojih najstarijih članova. Rečeno je da to nije tek human čin nego i prilika za druženje sa iskusnim lovcima čiji višedecenijski staž uči najmlađe vještini lova i lovačkoj etici, odnosu prema prirodi i divljači. I dalje se druže, podučavaju, izlaze u lov, obilaze lovišta i pričaju o lovačkim doživljajima i običajima.

U julu su članovi Društva posjetili sedamdesetogodišnjeg Djedović Galiba zv. Čile, lovca s 57 godina lovačkog staža, počasnog člana Sekcije „Jelovče Selo“. Posjetili su ga u njegovoj lovačkoj kući na terenu Grabovci. Suasret je bio emotivan i srdačan, a lov je naravno bio glavna tema razgovora. Uostalom, u Galibovoj lovačkoj kući su „ispisani romani“ o lovu kroz sekcijiska druženja, sastanke i gostovanje brojnih lovaca iz drugih sekcija i društava. Galib priča: „U šestoj sam deceniji lovačkog staža, sa svim lovcima sam blizak. Mi nosimo oružje, to je posebna čast i odgovornost. Lovci nemaju pravo da se svađaju, samo da odgajaju mlade lovačke naraštaje u duhu poštivanja kolega, prirode i divljači. U lov sam počeo ići 1962. godine sa uglednim iskusnim lovcima, Osmanlić Smajom, Jašarević Ibrahimom, Čanda Bajrom... Mi mlađi lovci smo ih uvažavali kao da su nam roditelji. U to vrijeme nije bilo puno kandidata za polaganje lovačkog ispita, trebalo je čekati pa sam ga ja tako položio 1967. godine. Imao sam po nekoliko kerova, odgajao sam posavce, trobojce, barake... Bio sam višegodišnji predsjednik Sekcije, a i danas sam počasni predsjednik. Od svog Društva imam sva priznanja i pohvale, a od SLD TK imam zlatnu značku i diplomu počasnog člana. Iako sam u osmoj deceniji života i danas povremeno idem u lov, a mladima savjetujem da vole svoje lovačko društvo, respektuju iskustvo starijih, da nastoje postati cijenjeni lovci i ljudi i da kroz lov uspostave prijateljstvo.“

Fahrudin Gromić

Lovačko društvo „Jelen“ Gradačac Bucu na djeda vrstan lovac

Almedin Delić zv. Bucu, član LD „Jelen“ Gradačac, Sekcije „Vučkovci“, vrstan je, vrijedan i snalažljiv lovac i odličan strijelac, a lovačke vještine i moralne osobine je naslijedio i još puno toga dobrog naučio od djeda Nurije, uzornog lovca i domaćina, kod kojeg je Almedin odrastao i proveo mladost (na fotografiji prvi sa lijeva). Prethodne lovne sezone, u rejonu Jakovica, Bucu je odstrijelio vepra kapitalca.

Adil Turbić

Lovačko društvo „Zelemboj“ Banovići Novosagrađena lovačka kuća u Sekciji „Aljkovići-Seona“

Lovačko društvo „Zelemboj“ Banovići je dobilo još jednu prelijepu i funkcionalnu lovačku kuću. Izgradili su je lovci LS „Aljkovići-Seona“ za samo dva mjeseca, na lokalitetu Borovci na padinama Ozrena, kako bi imli svoje mjesto za okupljanje, druženje i opuštanje. Akciju je predvodio Salanović Mustafa zv. Mućo zajedno Džemom i drugim lovcima iz Sekcije. Najveću finansijsku donaciju za izgradnju ove lovačke kuće su dali lovci LS „Aljkovići-Seona“ iz dijaspore. Veliku pomoć je dala i lokalna zajednica Banovići, na čelu sa načelnikom Husić Midhatom.

Mihret Herić
Sekretar LD „Zelemboj“ Banovići

Lovačko društvo „Majevica“ Srebrenik Čeke kao biseri u nizu

Lovci LD „Majevica“ Srebrenik, odnosno članovi sekcija „Lušnica“ i „Sladna“, izgradili su desetu čeku u nizu dolinom Lušničke rijeke. Amir Mujkanović ističe da je kompletnu drvenu građu za četiri izgrađene čeke donirao lovac Sejfo Nukić, vlasnik firme „Jafa Jase“. Galib Joldić, grupovođa Sekcije, koji je vlastitim radom dao doprinos u izgradnji svih lovačkih objekata, ističe važnost izgrađenih čeka i dvije impozantne lovačke kuće, smještajnog kapaciteta cca 15-20 osoba, a koje mogu poslužiti razvoju lovnog turizma - posljednjih godina su uložena značajna sredstva na izgradnji infrastrukture na širem području Sladne, a što je početak priče o proširenju ponude koja ima tendenciju ozbiljnog razvoja lovnog turizma. Osman Džanić naglašava da su doprinos izgradnji svih lovačkih objekata u najvećem broju dali lovci s područja cijele Sladne, među kojima su se istakli i pripravnici i mladi lovci, kojima je mentor. Ismet Mujkanović, jedan od najstarijih koji su aktivni u izgradnji objekata, hranilica i solila, ističe da stariji lovci moraju omogućiti uslove da se inicijativa prepusti mladim lovcima, kojih ima sve više i više, a lijep primjer je Edis Joldić, mladi lovovođa, koji tako odgovorno i s ljubavlju obavlja svoj posao. Inače, Ismet Mujkanović kad ide u lov u jednoj ruci nosi pušku a u drugoj foto aparat, s tim da su mu draži lovački trofeji u obliku fotografija.

Po završetku izgradnje svakog lovačkog objekta upriliči se zajednički ručak, gdje se sumiraju rezultati rada i iznose ideje za izgradnju novih objekata i izletišta. Na kraju se sve završi lovačkim šalama i pjesmama.

Mirsad Bećirović

Lovačko društvo „Tuzla“ Tuzla Sanelova Ana prva

Na međunarodnoj izložbi pasa svih rasa CACIB Zvornik 2019., pse iz svoje odgajivačnice je predstavio i Sanel Malkočević iz LD „Tuzla“-LS „Lipnica“. Njegov Posavski gonič, kuja Ana, pobjednik je VI FCI grupe (goniči, tragači po krvi i srodne rase). Osim toga, Ana je prethodno, u istom mjesecu, pobijedila na izložbi pasa CAC Valjevo, bila je prvak rase, a tu je zauzela i treće mjesto (razred mladi) na Specijalki EX YU goniča.

MI

Neke aktivnosti Lovačkog društva „Tuzla“ Tuzla

Piše: Selver Pirić

Lovački susreti „Stara Majevica“ 2019

Tradicionalni lovački susreti „Stara Majevica“ LD „Tuzla“ ove godine su održani uz prisustvo oko 700 domaćih lovaca i gostiju. Lovačku manifestaciju je otvorio Jasmin Imamović, gradonačelnik Grada Tuzla, Grada koji je sufinansirao susrete.

Tokom manifestacije je upriličen regionalni sastanak lovačkih društava koja gazduju na području Majevice, a tema je bila gazdovanje crnom divljači i saradnja LD „Tuzla“ Tuzla, LD „Majevica“ Srebrenik, LD „Vjetrenik-Šibošnica“ Čelić, LD „Husić Mustafa Čektalo“ Sapna i LU „Majevica“ Lopare. Manifestacija je bila i prilika da novi članovi-pripravnici, koji su u februaru primljeni u LD „Tuzla“, polože svečanu zakletvu.

U okviru susreta su održana sekcijaska takmičenja u spravljanju lovačkog gulašakotličijada, gađanju glinenih golubova i gađanju vazdušnom puškom (podmladak do 17 godina), a održana je i redovna smotra i revija lovnih pasa. U spravljanju lovačkog kotlića najviše uspjeha je imala ekipa Sekcije „Tušanj“. Drugo mjesto je osvojila ekipa LS „Dobrnja-Mramor“ a treća je bila ekipa LS „Dokanj“. Van konkurencije, gdje tradicionalno učestvuju gosti i prijatelji LD „Tuzla“, poredak u kotličijadi je sljedeći: 1. LO „Zmajevac“ Zenica, 2. Udruženje ribara Tuzla i 3. LD „Jelen“ Gradačac. U sekcijskom takmičenju gađanja glinenih golubova poredak ekipno je sljedeći: 1. LS „Solina“, 2. LS „Lipnica“ i 3. LS „Tušanj“. U pojedinačnoj konkurenciji najbolji je bio Amir Baraković (LS „Solina“), drugi je bio Halil Husejnović (LS „Tušanj“) i treće mjesto je osvojio Adnan Hasić (LS „Solina“). U takmičenju podmlatka

u gađanju vazdušnom puškom poredak je sljedeći: 1. Omar Husagić, 2. Rijad Tulumović i 3. Suad Malkočević.

Na redovnoj smotri i reviji lovnih pasa je učestvovalo preko 60 pasa svih rasa. Sudili su kinološke sudije Faruk Mehanović iz Čelića, Halil Jahić iz Kalesije i Anto Nikić iz Tuzle. Revija je pokazala visok kvalitet lovnih pasa, a za najljepšeg psa je proglašen Posavski gonič (ženka), vl. Sanel Malkočević. Drugi je bio Bosanski oštrodlaki gonič

Barak (mužjak), vl. Muamer Hadžić, dok je treće mjesto zauzeo Istarski kratkodlaki gonič (mužjak), vl. Samir Saletović. Za sve takmičare su obezbjeđeni pehari, medalje i diplome, koje je uručio i zatvorio susrete Salih Terzić, predsjednik LD „Tuzla“.

Takmičarski i poslovni susreti su prije svega bili prijateljsko i veselo druženje, a za još bolju zabavnu atmosferu su se pobrinuli muzičari Semir i Sanel, inače članovi LD „Toplica“ Živinice.

Kantonalna liga u streljaštvu 2019

Kantonalna liga u streljaštvu 2019 je održana u tri kola plus finale, na strelištu Stara Majeвица. Učestvovalo je sedam ekipa iz Tuzle, Doboj Istoka, Srebrenika, Živinica, Gračanice, Čelića i Kalesije sa oko 30 strijelaca. Poredak ekipno: 1. LD „Tuzla“ 1, 2. LD „Tuzla“ 2 i 3. LD „Vjetrenik Šibošnica“ Čelić, a nagrada za fair play je pripala

ekipi LD „Fazanka“ Doboj Istok. Poredak pojedinačno: 1. Kaldrmdžić Antonio (LD „Tuzla“ 1), 2. Kovačević Toni (LD „Tuzla“ 1), 3. Kaldrmdžić Jozo (LD „Tuzla“ 1), 4. Muratović Hakija (LD „Vjetrenik Šibošnica“ Čelić), 5. Filipović Dragan (LD „Tuzla“ 2) i 6. Kovačević Igor. Nagrada za fair play je pripala Kalajevac Šabanu iz LD „Toplica“ Živinice. Nakon takmičenja druženje je nastavljeno uz ručak i dodjelu pehara, medalja i diploma.

Neke aktivnosti Lovачkog društva „Spreča“ Kalesija

Piše: Damir Huremović

Završene pripreme za obilježavanje Dana SLD TK

Lovačko društvo „Spreča“ Kalesija lje uspješno završilo pripreme za domaćinsko obilježavanje Dana SLD TK. Dakle 7. septembra sve prisutne čekaju ugodna iznenađenja s bogatim kulturno-zabavnim programom.

Lovačka sekcija Memići

Sekcija „Memići“ ima 65 članova. U njoj s zoni odgovornosti, na čijem čelu se nalazi Joldić Sead, izgrađeni su brojni lovno-tehnički i uzgojni objekti u svrhu očuvanja i zaštite divljači. Lovište kojim Sekcija

odgovorno gazduje ima dvije lovačke kuće, tri nadstrešnice, 10 visokih čeka, tri automatske hranilice i oko 100 solila. Sekcija ima i urađeno streljište na obroncima Pandurice i tu se svake godine održava tradicionalni memorijalni lovački nišan posvećen lovcima koji su živote dali za odbranu domovine. Na

istom lokalitetu je njima urađena i spomen ploča. Izgrađeni su i pristupni putevi za lovno-tehničke objekte. U narednom periodu je planirano da se izgradi nekoliko visokih čeka. Pripreme za novu lovnu sezonu su u toku pa Sekcija nabavlja so i skladišti žito za jesensko i zimsko prihranjivanje divljači. Posebnu zahvalnost sekcija duguje Halilović Amiru, Zulić Bahriji, Vildić Seadu, Loznica Eminu i Beganoviću Besimu, koji su značajno doprinijeli oko organizacije navedenih projekata. Sekretar Sekcije Hadžić Sead ističe da imaju 14 počasnih lovaca na koje su ponosni jer su, bez obzira na godine života, aktivni u zaštiti divljači i drugim aktivnostima oko organizacije i iznošenja hrane za prihranu divljači.

Lovac evropskog ranga

Nusmir Talović, član LS „Memići“, lovac je evropskog ranga. Dobitnik je brojnih priznanja za odstrjel kapitalnih primjeraka vepra, divokoze i jelena, koji su dio Nusmirove velike kolekcije trofeja. Od slavonskih nizija i ritova pa do krševitih stijena Velebita, Nusmir se dokazao kao veliki lovac i ljubitelj prirode. Lovi u mnogim evropskim zemljama, a ističe da mu je najdraži lov sa njegovim kolegama iz Sekcije „Memići“ na prelijepim padinama Pandurice i šumarcima Sprečkog polja. Posjeduje i prelijepu kolekciju od 4 Blasser

karabina s kojima se dokazuje u lovu kao vrstan strijelac.

Lovačka grupa „Jajići“

Lovačka grupa „Jajići“ s ponosom može reći da ima uspješne lovce. Njih 50 čine ovu veliku Grupu i jedni su od najboljih kalesijskih lovaca. Sloga i odgovoran odnos prema prirodi i divljači njihove su glavne osobine, ističe Bećirbašić Emsad, koji je do sada odstrijelio 20 veprova od kojih je jedan ocijenjen srebrenom medaljom, ali i 12 prelijepih srndaća čiji su trofeji dio njegove kolekcije. Emsadov otac Emin i sin Selmir su takode lovci, a otac je i počasni član. Iako su na privremenom radu u Austriji među prvima su u izvođenju raznih akcija na nivou LG „Jajići“. Finansirali su izgradnju visoke čeke, hranilišta, solila i tri prelijepa kapitaze

na izvorima na Majeveci. Od Bećirbašića treba istaći i Muhameda Kuma, koji je počasni lovac ali i dalje aktivan na način da ni u čemu neda pardona mladim lovcima. Bećirbašić Emsad je posebno zahvalan i Selmanović Hakiji, kao i ostalim članovima Grupe na kolegijalnosti i doprinosu na izradi

lovno-tehničkih objekata i zaštiti divljači. Takođe, Jajićani su finansijski učestvovali u svim projektima na nivou Društva i sekcija. U fazi su pripreme za novu lovnju sezonu, kupovina soli i žita za prihranu divljači.

Lovačka grupa „Donji Rainci“

Grupa „Donji Rainci“ djeluje u sastavu Sekcije „Rainci“ i ima 23 člana od čega su četiri počasna. S obzirom da je njihova zona aktivnosti ravničarski revir, koji se nalazi u Sprečkom polju, to je njihova odgovornost veća. Deset visokih čeka izgrađenih po svim lovno-tehničkim propisima, raspoređenih u zoni odgovornosti ovih lovaca sprečanske doline, dokaz su koliko su ustrajno, znalčki, odgovorno i lovno strastveno pristupili aktivnostima. U ravničarskim revirima visoke čeke su obavezne prilikom lova na srneću divljač kako bi se ograničio domet puščanog zrna pa su u fazi izrade još dvije čeke. Više desetina solila i hranilica, dva mosta preko Spreče i lovačka kuća kod Čanića izgrađena je vlastitim sredstvima LG „Donji Rainci“. Grupovođa je Suljkanović Zaim, odgovoran i vrijedan lovac. Kako je istakao Humić Izet, lovovoda LS „Rainci“, lovište je bogato crnom i visokom divljači, ali i fazanom i zecom pa je potrebno u zimskom periodu svakodnevno iznositi hranu za prihranu. Već su obezbjeđene dovoljne količine kamene soli, kao i žito za automatske hranilice, a sve u cilju da se stvore što bolji uslovi za prezimljavanje divljači. Lovci Grupe „Donji Rainci“ planiraju izgradnju još nekoliko lovno-tehničkih objekata, hranilica, solila...

Uzgoj fazana

jednostavno i u najkraćem

Uzgoj fazana je nekad bila privilegija bogatih koji su ih gajili zbog lova, nemasnog mesa i njihove ljepote. Danas je gajenje ove ptice lako dostupno svakome ko bi za te namijene izdvojio jedan veći dio bašte ili okućnice. U odnosu na drugu domaću živinu, kao što su kokoške ili guske, fazani mogu uspješno da lete pa je za njihovo odgajanje potrebno da im onemogućite „bijeg“ s posjeda. Mužjaci fazana, u zavisnosti od vrste, dan za parenje počinju glasnim kricima još od 4 sata ujutru pa imajte ovo u vidu kada birate lokaciju za uzgoj fazana. Takođe, vodite računa o tome gdje ćete držati hranu za fazane. Ako je na lako dostupnom mjestu, hrana može biti meta glodara koji će se lako i brzo namnožiti na vašem posjedu. Držite fazane u ograđenim prostorima kako ne bi bili meta grabljivica, kao što su lisice.

Vrste fazana pogodne za početnički uzgoj su mongolski i obični fazan, sedlasti i kraljevski fazan i crvena divlja kokoš. Ako imate sredstava i vremena za uzgoj, možete probati sa gajenjem zahtjevnijih vrsta: plavouhati i bjelouhati fazan, satir i temink tragopan, glanc fazan, edvardov i eliotov fazan, sivi paunasti fazan. Riječ je o vrlo otpornim vrstama koje mogu podnijeti različite uslove smještaja po pitanju ishrane i drugih posebnih zahijteva.

Najbolje je da nabavite ptice od različitih roditelja jer ćete njihovim parenjem dobiti zdravu i jaku pticu. Kupite mlade fazane od provjerenih uzgajivača i raspitajte se u kojim su uslovima gajeni i kakva im je bila ishrana. Preporučljivo vrijeme za nabavku fazana za uzgoj je jesen. Tada uzgajivači iznose u prodaju mlade ptice i tada je cijena najniža.

Stabilne matične volijere za jednu (mužjak i 6-8 ženki) su površine 20-30 m, što je 3-3.5 m po ptici. Stropovi mogu biti od armiranog betona i drva. Mreža ima oka 2 cm, a promjer 0,5 cm. Koriste se protočne pojilice i automatske hranilice.

Fazani se čuvaju u parovima, a nekada i kao trio (jedan fazan i dvije fazanke). Dok traje parenje, više fazana a nekada i fazanki se neće podnositi. Za manje vrste kao što je zlatni fazan, najmanja površina prostora za uzgoj – volijere za jedan par je 6 kvadratnih metara. Veće vrste zahtijevaju duplo veći prostor. Volijere treba da imaju visinu od makar 2 m, kako bi u njima odgajivač mogao da stoji tokom čišćenja ili hranjenja. Nadstrešnica ili zaštitna kućica treba da je suha i bez propuha, uz što više sunčeve svjetlosti. Potrebno je da prečke koje fazani koriste za spavanje budu na zaštićenim pozicijama i prečnika oko 5 cm. Vrata na volijeri moraju da pašu uz sve uglove, kako fazani ne bi pobjegli.

Fazane treba hraniti izbalansiranom hranom a preporuku ćete, u zavisnosti od vrste, dobiti od dobrog uzgajivača. Fazanima mora stalno biti dostupna svježa voda.

Kako bi ženke bile podstaknute da nose jaja, treba im omogućiti improvizovana gnijezda – korpa ili drvena kasetna koja je ispunjena zemljom, pijeskom, slamom ili trinom. Neke ženke će možda same napraviti gnijezdo u vidu plitke rupe pod nekim grmom.

Po pravilu, ženka fazana nosi jedno jaje svakog drugog dana, mada broj može varirati u zavisnosti od vrste. Svako jaje obilježite datumom nošenja i nemojte ga pomijerati već ga ostavite u gnijezdu. Kad je nasad potpun, ženka počinje sa sjedenjem na jajima. Ženke obično odgovorno leže na jajima dok je odgoj pilića komplikovaniji jer tada nerjetko postaju nervozne.

Ako ženka odbija da sjedi na jajima, pored inkubatora, može se koristiti kvočka neke patuljaste peradi. Temperatura u inkubatoru treba da je između 37,4 do 37,7 stepeni a vlaga od 45 do 50 stepeni.

Dužina inkubacije jaja kod nekih vrsta fazana: zlatni, dijamantski, sivi paunasti i edvardov fazan 22 dana, srebreni i kraljevski fazan 25-26 dana, crvena divlja kokoš 19-21 dan, bijelo i plavouhati 24-28 dana i glanz fazan 28 dana.

Piletu treba od 12 do 24 sata dok ne izađe iz jajeta. Nakon izlaska ostaje još 12 do 24 sata bez hrane i vode, a onda se stavlja pod ultracrvenu lampu i nudi mu se voda i hrana.

Pilići fazana ne smiju da se drže sami već je poželjno da budu sa drugim pilićima slične starosti ili sa pilićima ukrasne peradi. Pilići kraljevskog fazana su vrlo agresivni pa ih nemojte miješati sa pilićima drugih vrsta fazana.

Lampa ili vještačka kvočka se postavlja na oko 15 cm visine, a ako se pilići guraju pod lampu pojačajte lampu ili spustite kvočku jer im je vjerovatno hladno. S druge strane, ako bježe od lampe, snizite temperaturu.

Za piliće na tržištu postoji veliki izbor gotove mješavine hrane u granulama ili u vidu brašna koja je siguran izbor u odnosu na neke domaće spremljene mješavine ishrane. Pojilice za piliće fazana treba da budu plitke. Vodite računa da se voda iz njih ne prosipa jer će vlaga uticati na rast plijesni i nekih drugih uzročnika bolesti. U prvim danima života, pilićima se mogu ponuditi i komadići salate.

Pošto za svega nekoliko dana pilići počinju da lete, kutiju u kojoj ih držite pokrijte mrežom. Ubrzo, piliće možemo da preselimo u veći kavez ili volijeru s vještačkom kvočkom ili IR lampom. Sa napunjenih 6 sedmica, mladi fazani se po lijepom vremenu mogu pustiti na otvoreni travnati prostor.

Lovačka društva ispuštaju fazane u lovište radi naseljavanja područja na kojima ih nema, stabilizacije populacije na određenom području, povećanja brojnosti populacije prije sezone lova, unosa novog genetskog materijala te regulacije spolne strukture populacije. Za uspješno naseljavanje fazana potrebno je poboljšati kvalitet životnih uslova unutar staništa te smanjiti broj grabežljivaca. Fazane treba ispuštati, ovisno o dobi, kao fazanske piliće uzrasta 5-6 sedmica, piliće uzrasta 7-8 sedmica i piliće uzrasta 12 sedmica, zatim kao odrasle fazane za lov, matično jato i poluizneseno matično jato. Fazanski pilići uzgojeni u uzgajalištu nisu naviknuti životu u prirodi te se moraju postepeno spremati za život, odnosno podivljavati uz pomoć prihvatilišta.

Zanimljivosti o fazanu

- Fazan (Phasianus) je ptica iz roda poljskih koka, a porijeklom je iz Azije. Vjeruje se da mu je postojbina dolina rijeke Rion – nekadašnji Fazis (po čemu je ova ptica i dobila ime) u Srednjoj Aziji.

- U Evropu je donesen za vrijeme antičkog Rima, mada postoje i vjerodostojni podaci o prisustvu ove ptice u antičkoj Grčkoj.

- Spolni dimorfizam mu je izražen te mužjak, inače pun živopisnih boja, dostiže dužinu do 90 cm. Ženka je dosta manja i sive je boje.

- Najbolja staništa fazana su ravničarski i brdski predjeli (do 500-600 m.n.v.), poljoprivredna zemljišta, predjeli oko vode, livade i šumarci. Ponekad se vide u gustoj travi, žbunju ili blizu močvare.

- Aktivni su po danu, noću spavaju na granama (starije jedinke) ili zemlji (mlađe jedinke), nisu naročito vjerni staništu i vole lutati.

- Fazani imaju duge i jake noge s izuzetno jakim i ostrim kandžama.

- Fazani imaju sjajan vid i sluh pa ih koriste za detekciju opasnosti.

- Znaju da iskoriste i najmanji zaklon, tako da postaju skoro nevidljivi.

- Vrlo su brzi i mogu trčati brzinom od 16 km/h. Poređenja radi prosječna brzina hoda čovjeka je 5 km/h.

- Fazan nije dobar letač, leti na relativno kratkim relacijama, ali zato brzo leti i dostiže brzinu letenja 55-70 km/h.

- To su ptice svaštojedi, a na njihovom meniju se nalaze sjemenke, sitno i krupno voće, insekti, crvi i manji gmazovi.

- Postoji oko 35 vrsta fazana.

- Fazane napadaju lisice, orlovi, sove, vrane, zmije, kune.

- Fazani ne migriraju. Ostaju na istom staništu tokom cijele godine.

- Mogu nekoliko dana da prežive bez hrane, a u vrijeme snijega u stanju su iskopati rupu od 30-ak cm kako bi u snijegu pronašli hranu.

- Fazani za vrijeme ljeta dišu brže, ubrzano udišu i izdišu, a sve kako bi održali temperaturu tijela stabilnom.

- Pijevac je višeženac – oploduje nekoliko ženki, sezona parenja počinje sredinom marta i traje nekoliko sedmica, fazan izvodi svadbeni ples kako bi privukao koke a odbio suparnike, pijevci ne sudjeluju u gradnji gnijezda niti u podizanju pilića, koke snesu 10 do 18 jaja u gnijezdo na tlu, sjede oko 24 dana, pilići proključaju jaja u maju i/li junu, potrukući su – odmah slijede koku, osamostaljuju se nakon tri mjeseca (dok ne nauče da lete) a spolno su zreli s godinom dana.

- Koka fazana može i da usvoji napušteno ili odbačeno pile druge ženke i da ga odgoji.

- Smrtnost fazana je visoka. Trećina mladih uginje prije nego napuni godinu dana, a samo 2-3 procenta doživi treću godinu.

- U divljini fazan može da doživi tri godine.

Obuka ptičara

čeznjom postanka vođe čopora. Valja zapamtiti da to što je i čovjek dio njegova čopora ne mijenja stvari. Međutim, on će ponekad nastojati nametnuti svoja volju. Ponekad je to korisno i dobro, ponekad to nije. Korisne stvari treba prihvatiti, loše odbiti. Čovjek mora ostati vođa čopora, a pas njegov pomoćnik – njegova desna ruka. Pas mora loviti na zadanom terenu, ispred lovca-vodiča, a ne svojevrijedno nametnuti ideje i tjerati lovca da ga slijedi nekontrolirano.

Osnovne osobine vodiča jesu: upornost, dosljednost, mirnoća, dobrodušnost i čelična volja. U tom slučaju se siguran uspjeh ne može poreći. S druge strane, lako razdražljiv, popustljiv i nedosljedan čovjek neće imati uspjeh u ulozi vodiča pasa. Što se tiče vrsta nadražaja tokom obuke pasa, u današnjim se dresurama najviše koriste sljedeće:

MEHANIČKI METOD

Tu koristimo mehaničko dijelovanje: milovanje, pritisak ruke, potez povodnika okovratnika s ili bez bodljika, šibu i drugo.

METOD HRANE

Hranom potičemo njegov rad. Nagradujemo psa i prisiljavamo da pravilno obavi zadani mu radni zadatak.

KONTRASTNI METOD

To je kombinacija mehaničkog metoda i metoda hrane. Zahtijeva milovanje i laskavne riječi.

METOD IMITIRANJA

Metod se temelji na puštanju učenika da gleda rad izdresiranog psa i potom da ponovi radnju. Prema isprobanom, bez sumnje je najbolji tzv. kontrastni metod. Veliki broj lovaca ili vodiča preferira zastarjeli metod – na silu. Dokazano je da takav metod koristi samo krotiteljima zvijeri. U našem poslu je gotovo štetan i nepotreban jer si stvaramo prijatelja i suučesnika u našoj lovnjoj vještini. Dakle, vrha obuke nije stvaranje prestrašenog roba, već prijatelja koji shvaća da, isključivo vezivanjem svoga rada s našim, vježba je pravilno izvršena i uspješna. Na osnovu redoslijeda zadataka, postoje tri faze obuke pasa: dobivanje željena učinka. usavršavanje dobivenog učinka prema našoj zamisli, učvršćivanje postignutog rezultata i ponavljajući ga dok ne postane navika psu.

U prvoj fazi treba pronaći takve nadražaje, koji u prvom redu odgovaraju psu, i na koje će izvršiti potrebnu radnju. Naprimjer, u traganju koristimo trag vlasnika ili komad krvavog zalogaja. Kada dobijemo željeni učinak, ponavljamo ga dok ne postane cijelovit i ispravan. Vježbom nastavljamo sve kompliciranije i teže, tako da postignuto učvrstimo. Valja zapamtiti da samo konstantnim ponavljanjem možemo postignuto pretvoriti u naviku. To je upravo osnova! Sa stanovišta uzrasta učenje dijelimo u sljedeće faze:

1. DO DVA MJESECA – MAMINA DRESURA

Tu ga mama obučava gdje se grijati, gdje jesti. Majka se brine o čišćenju čim psić prlja, tj. uči ga da mora živjeti u čistom ambijentu. Ako mati u tome ne uspije, onda će ga sama premjestiti sve dok ne nađe potrebnu čistoću i pravilne uvjete života.

2. OD DVA DO ČETIRI MJESECA – KUĆNA ILI SOBNA DRESURA

To je period kad je štence odstranjeno od mame, kad je povjereno nama, kad ga ne možemo zapostaviti u novom, za njega čudnom ambijentu. Prvih dana moramo se što više družiti sa njime, što više spominjati njegovo ime i početi upoznavati njegov karakter. U to vrijeme, od velike je važnosti da štence shvati da smo mu prijatelj te da ćemo u budućnosti stvoriti njegov čopor,

da smo sada vođe čopora te da to mislimo i nadalje ostati. Kroz igru ga moramo naučiti primarnim komandama, tj.: DODI, IDI, SJEDI, LEZI, DONESI te ostale vježbe koje ćemo kasnije koristiti u dresuri.

3. OD ČETIRI MJESECA DO ŠEST MJESECA (DRESURA U OGRAĐENOM PROSTORU) – DVORIŠNA DRESURA

Ponavljamo sve ono što smo naučili u kućnoj ili sobnoj dresuri, s tim što postajemo malo ustrajnije i čvršći, naročito na komandama: MIR-STOJI-SJEDI-LEZI-DONESI ili APORT-PREDAJ.

4. OD ŠEST MJESECA NA DALJE – DRESURA U POLJU, ŠUMI, MOČVARI, VODI I NA DRUGIM KOPNENIM ILI VODENIM POVRŠINAMA

Majka se priroda pobrinula da se legla obično dobivaju zimi ili u rano proljeće. Psići imaju šest mjeseci ljeti ili u ranu jesen. Tada su prirodni uvjeti ugodni za rad u polju, šumi i drugdje. Priplod male pernate divljači je zadovoljavajuć, dok vremenski uvjeti su idealni. Pas je osposobljen osnovnim znanjem kulture te ga kao takvog, slobodno možemo izvesti u polje. Što ga više izvodimo, naš se pas upozna s ambijentom, vrstama vegetacije i prirodnom divljači, koja će ga na početku iznenađivati. Kasnije će to iznenađenje spram divljači splasnuti, pogotovo kad će shvatiti da sam bez vodiča i pucnja ne može realizirati ništa.

Kao prvo, ptičaru je za rad u polju potrebna prostrana livada, odnosno tlo obraslo laganom vegetacijom. Psa valja postaviti u idealnom položaju, da svojim nosom koristi ventilaciju, odnosno strujanje vjetra. Pretraživanje mora biti u stilu petlji na cipelama u pravilu podijeljene na lijevu i desnu stranu, smjer kretanja je prema nadolazećem vjetru. Dužina petlji, prema mogućnosti livade, trebala bi biti jednaka širini livade, ili najviše 100-150 m (dok psa možemo okom pratiti), dok bi dubina petlji trebala iznositi 25 do 30 m, što je ekvivalentno dosegu psećeg njuha. Pas će vremenom shvatiti da baš on mora sistematski pretražiti i pronaći divljač. Psi koji će imati najmanje zapostavljanje divljači, bit će u budućnosti vrlo cijenjeni i priznati.

Mladi psi se pravilnom krštarenju uče na sljedeći način: Suprotno od strane vjetra krenut ćemo prema vjetru, sa sredine livade. Okrenut ćemo se pod pravim kutem, lijevom ili desnom stranom u izabranom pravcu pustiti psa, napravivši nekoliko koraka sa njime. Pas će u trku nastaviti u tom smjeru, dok se mi vraćamo svome zamišljenom pravcu (sredini terena). Kada je mladi pas stigao do kraja polja, ili je otišao dovoljno daleko. Pozivom ga okrećemo. Vraća se k nama, a mi ga usmjeravamo u suprotnom pravcu praveći ponovno sa njime nekoliko koraka u tom smjeru. Pas će nastaviti dalje i istu stvar ponavljamo na drugoj strani. Da se pas ne bi vraćao po svojim stopama i pravio suviše uske petlje, čime samo gubi vrijeme jer je nosom već ispitao taj dio terena, vodič, dok pas još trči k jednom kraju njive, može malo požuriti krupnim koracima i tako natjerati psa da otvori svoje petlje u dubinu. Isto tako je važno da pas prođe ispred lovca, jer tu treba da pronađe divljač, a ne iza njegovih leđa. Ukoliko ocijenimo da će nam pas proći iza leđa, treba napraviti

nekoliko koraka u nazad da bismo ga propustili ispred nas. Pas će ubrzo shvatiti šta tražimo od njega, a ostalo je stvar uvježbavanja. Još jedna stvar je značajna, a to je da se pas pri zaokretu na kraju petlje uvijek okreće naprijed sa nosom prema vjetru, da bi ga u punoj mjeri iskoristio. I ovdje možemo u početku pomoći tako što ćemo požuriti, i kada se pas okreće biti malo ispred njega tako da poziv dobije u onom uhu koje je na strani vjetra. On će se okrenuti na tu stranu i doći do nas. Punokrvi psi sa nešto lovnog iskustva i dobrim nosom ubrzo ističu tu osobinu pravilnog iskorištavanja vjetra i okretanja unaprijed. Instinkt pravilnog šivanja (šniranja) ma kako to izgledalo malo vjerojatno, u velikoj je mjeri urođen u čistokrvnih pasa. Kada je jako izražen treba ga samo malo uobličiti i uspjeh je postignut. Ovisno o vremenskim uvjetima psa ne treba isforsirati, već vježbu prekinuti prije no što se pas umori i odbije je izvršiti. Za mladog psa moramo i nadalje birati otvorena polja gdje ćemo moći pratiti kretanje psa koji je sada već slobodniji i koji nam počinje nametnuti svoje zamisli i viđenja stvari. Tereni obrasli kukuruzom, visokom travom ili šumskom vegetacijom nisu za to pogodni.

Vrlo je važno da naše interferencije budu pravovremene, uvijek blage (savjetodavne) naravi. Zvučne pozive moraju uvijek slijediti pokreti ruku koji pokazuju daljnji rad. Vrlo je štetno psa opominjati prilikom svakog prolazanja kraj nas raznim neumjesnim glasnim izrazima. Time mu prekidamo njegovu koncentraciju. U lovu se nikad ne viče, a s puškom u ruci se nikad ne trči. Te dvije stvari moramo pokazivati psu i kod učenja! Jednog će dana (prije ili kasnije) naš učenik pokazati da je na pristojnoj udaljenosti čuo divljač ili barem će nam svojim stavom pokazati kao da ga čudan miris zaustavlja da ne ide dalje. Za iskusne lovce i kinologe to je veliki osjećaj uzbuđenja. U većini slučajeva neiskusni vodiči potrče prema psu što predstavlja

veliku grješku. Kako je stao pas, tako moramo i mi. Jedino nam je dozvoljeno da mu se obratimo s blagim riječima kao što su: bravo-mir-stoj. U jednom će trenutku pas uletiti i podići divljač. U istom trenutku moramo intervenirati kako ne bi slijedio divljač, jer u krajnjoj dresuri, poslije čina uzleta ili pokreta zeca, on mora ostati miran do izvršenog pucnja, a isključivo na komandu aport ili donesi pas mora napustiti položaj i pravilno izvršiti vježbu koju je već naučio u tzv. sobnoj ili dvorišnoj dresuri. Ako je pas već utvrdio da mu mi nećemo istjerati ili dignuti divljač, možemo se početi približiti psu u MARKI. To obavljamo mirnim korakom ponavljajući već naučene riječi mir-stoji itd... sve dok ga ne uspijemo pogladiti po lednoj liniji od glave do repa. Kad napokon u tome uspijemo, pas shvaća da nam to mora uvijek dozvoliti te da nemamo zle namjere. Ukoliko bi to išlo teško i s nepovjerenjem sa strane psa, psu tada valja vezati za okovratnik dugi povodnik ili konop dužine 10 do 20 metara. Kad je pas markirao, približimo se kraju konopca gazeći po njemu. Lagano se približavamo do konačnog uspjeha. Taj će nam povodnik, nešto kasnije, u zajednici s okovratnikom poslužiti da kod psa postane navika ne micati se kod uzleta divljači. Mirnoća prije i za vrijeme pucnja potrebna je iz razloga da ne bi došlo ni u kojem slučaju do ranjavanja psa prilikom pucnja.

Prije lova, ali nikako ne prije šest mjeseci starosti lovačkog pomoćnika, psa približavamo vodi i radu na vodi. Ako ulazak u vodu nije spontan, psa ćemo potaknuti da u nju uđe bacanema nečeg, njemu vrlo dragog, kratko u plićaku i pritom mu komandiramo aport. Potom vježbu ponavljamo u dubljoj vodi i na većoj udaljenosti. Ako pas još uvijek ima poteškoća, trebamo ući u vodu te u vidu igre nadražiti i njega da uđe. Psa ne smijemo potaknuti da u vodu ide na silu ili za vrijeme velike hladnoće. Samo krajnje obučeni pas je u stanju savladati takve vremenske nepogode. Aportiranje iz vode postaje pravilno kad pas ulazi mirno i sigurno u vodu, plivajući pronalazi divljač ili pomoćno sredstvo za aport, sigurno i pravilno ulovi i donese objekt, sjedne ispred vodiča i predaje objekt bez otrezanja. Kod rada u vodi moramo izabrati blagi ulaz gdje pas može slobodno ući otvorenim korakom, ali nikako mu nećemo dopustiti skok s visoka. Ne može se znati kakva opasnost može vrebati u vodi. Nisu rijetke slomljene trstike, zabijeni kolci u mulju ipod vode, suho granje i štogod drugo čime se pas može lako raniti i nedaj Bože usmrtniti. Pas ulazi u vodu na komandu vodiča - aport, iz stojećeg, sjedećeg ili ležećeg položaja!

Radnje s povodnikom i okovratnikom se započinju koristiti pri kraju kućne dresure, zatim kod vrtne dresure ako je potrebno kako bi nastavili na radu u polju te kod kretanja u urbanim sredinama. Takva su sredstva od velike pomoći sve dok psu ne postane navika da se kreće uz nogu svoga vodiča do sljedeće komande. Okovratnik i povodnik će nam služiti i za prvo izvođenje psa ako bude živio s nama u kući, a moramo ga izvoditi u parku ili pak dvorištu. Štence će to na početku odbijati, ali se vrlo brzo privikava. Pritom pazite da okovratnik ne bude previše stisnut kako ne bi gušio psa, no ni previše labav da bi se mogao izvući. Ako ga pas jednom stigne izvući s glave, bit će vrlo teško iskorijeniti mu tu naviku. Nešto duži povodnik nam služi da psa lagano povučemo kad ga pozovemo u trenutku kada mu nije baš od volje dolazak.

Savladavanje discipline SJEDI. Uz stalnu riječ sjedi držimo psa desnom rukom ispod glave, odnosno donje vilice, dok lijevom rukom lagano pritisnemo sapi, tj. zadnji dio leđne linije. Na početku, kao i kod svih drugih vježbi, dovoljno je samo par sekundi a kasnije do minute, na više. Prekid vježbe je komanda DODI čemu slijedi nagrada za primjeren rad. Vježba SJEDI je sastavni dio vođenja uz nogu povodnikom. Psa uvijek vodimo uz lijevu nogu, tako da mu glava bude u visini koljena, dok našim kretanjem (bržim ili sporijim) regulirat ćemo na početku da to bude pravilno. To je potrebno jer jednom kad psu to uđe u naviku, sam će o tome voditi računa. Pri svakom našem zaustavljanju, valja zaustavljati i psa te komandirati SJEDI. To mora postati pravilo pa od te komande može uslijediti daljnje lezi ili čekaj na mjestu te tome slično.

Dosta složena, ali korisna je vježba LEZI. Psi je ne prihvaćaju drage volje pa u ovoj vježbi trebete biti ustrajnije i dosljedniji. Psu najprije iz stava SJEDI komandom LEZI izvučemo prednje noge desnom rukom, dok lijevom rukom spuštamo glavu i grudni koš te polažemo ih među noge. Normalno je da će pas htjeti se izvući, međutim valja vježbu ponavljati sve dok pas ne prihvati ovu situaciju. Prvi put je par sekundi, slijedi sve duže vrijeme i naravno nagrada na pozivu DODI.

Mladog psa učimo, po mogućnosti, samog dok ne postane kompletan u obuci. Od tog momenta obuka i lov se mogu

nastaviti u društvu sa drugim psima. Pas više ne vodi računa o prijatelju ili kolegi, ne slijedi ga, sam obavlja svoju radnju i posao se nastavlja prateći naše instrukcije.

SEKUNDIRANJE je radnja u kojoj učimo da pas mora stati, videći drugog psa kako markira, iako sam nije osjetio divljač. Ova osobina je karakteristična za sve pse korištene u skupnom lovu. Sekundiranje je vrlo suptilan instinkt koji je podložan mnogim utjecajima i varijacijama. Može se ispoljiti kod mladih pasa od pet do šest mjeseci, a kod ostalih tek kad napune dvije ili više godina. Ovaj instinkt, slično instinktu stajanja, treba razvijati izvođenjem u lovištu i to u društvu sa drugim psima, ne kao do sada samostalnog psa. Ako pas uopće nema instinkt sekundiranja, sačekat ćemo da vidi psa u činu markiranja i onda komandom ČEKAJ-STOJ ponoviti i natjerati psa da stane. Uspjeh ne bi trebao izostati. Psi koji ne sekundiraju urođeno, već su to naučili, nemaju UZGOJNU VRIJEDNOST jer ne prenose na potomstvo taj dragocjeni instinkt.

SLIJEĐENJE je radnja koja se sastoji u tome što pas na određenom odstojanju (zavisno od kvalitete njegovog nosa) prati-slijedi s visokim nosom divljač koja se neopaženo izvlači ispred njega. Postupajući tako pas održava kontakt sa divljači i ne dozvoljava joj da mu se izvuče. Ovu radnju pas uči tek kada

je potpuno učvrstio markiranje jer je ona, kao i naš postupak prilikom uvježbavanja, potpuno različita od njega i neposredno mu slijedi. Dok smo prilikom učvršćivanja markiranja činili sve da ne uznemirimo markiranu divljač i da joj blokiranjem između sebe i psa onemogućimo izvlačenje, ovdje postupamo suprotno. Kad je pas stao, približavamo mu se uz nešto lagane buke ili kašljanje s leđne strane. Ovo činimo da bi divljač čula i vidjela da se približavamo i pokušala da se neopaženo izvuče. Pas će osjetiti da gubi miris u intenzitetu i postat će nesiguran. Tada mu prilazimo i zapovijedamo IDEMO-VODI. Pas će napraviti nekoliko

koraka i ponovno stati jer je miris ponovno jači. Pas mora da vodi uz nogu vodiča. Ukoliko ponešen strašću krene previše naprijed povodnikom ćemo ga zaustaviti i opomenuti. U slučaju oklijevanja da krene poslije naredbe, ne smijemo ga vući prema naprijed jer će otpor samo porasti. Tada treba ponoviti komandu, istovremeno ohrabrujući psa tapšanjem i bodrenjem. Ukoliko ni to ne pomaže, možemo mu preći dlanom preko leđa uz dlaku ili čak i pecnuti iglom u butini, ali nikako vući podvodnikom. Zajedno sa psom koji vodi, pratimo divljač i približavamo joj se dokle god ona ne odleti. Tada psa stavljamo u sjedećem ili ležećem stavu i bogato nagradimo. Praćenje ili kuliranje je psu u najvećoj mjeri urođeno pa taj instinkt treba samo probuditi te psa naučiti pravilno slijeđenje uz nogu vodiča.

Ako smo ga tokom buke uspjeli upoznati sa hicem, a da je pritom pokazao kako ga to ne plaši, onda imamo psa spremnog za lov. Međutim, još uvijek valja izbjegavati rafalna gađanja, koja su nažalost često sudbonosna. Jednom preplašeni pas je, u većini slučajeva, zauvijek upropašten.

Pas postaje priznato obučeni psom kad komisiji kvalificiranih kimološkog sudaca pokaže da je savladao većinom prethodno navedenih radnji. Pas ptičar mora dobro poznavati rad u polju, šumi ili vodi; dobro i čvrsto markirati divljač (označavati ili stajati na divljač). Na komandu treba je pronaći (ako je odstrjeljena) te donijeti je i predati vodiču. Disciplina vodljivosti zajedno s pokazivanjem kvalitetete nosnih žlijezdi su

osnove na temelju kojih komisija prihvaća rad te izdaje dozvolu za upotrebu psa. To je prvi ispit kojeg će pas morati izvršiti da bi se kvalificirao i kao takav napredovao. Zove se IPO (ispit prirođenih osobina). Ako pas posjeduje odlične prirodene osobine, suci će to u svom izvještaju iznijeti kao pojam velike tipičnosti pasmine, što postaje smjernicom da se psa izvede na težu razinu sljedećih ispita. Osim spomenutog prvog ispita IPO, postoji još i ispit rada u polju bez odstrjela, s odstrjelom i svestrani ispit Na takvim ispitima, osim prirođenih osobina, ispituje se i stupanj pravilne obučavanosti. Ocjene variraju na ljestvici: zadovoljava – dobar – vrlo dobar – odličan. Najboljem psu (koji je dobio prvi nagradni razred tj. ocjenu I odličan) na ispitu se može dodijeliti i titula C.A.C.T-BiH ili C.A.C.I.T. ovisno o tome je li riječ o ispitu državnog ili međunarodnog značaja. Ovo su ukratko najosnovnije titule:

CACT-BIH	Kandidatura za državnog šampiona
R.CACT-BiH	Rezervna kandidatura za državnog šampiona. *Kad je pas koji je dobio titulu CACT-BiH već proglašen državnim šampionom, automatski titula CACT-BiH prelazi kao važeća na psa kojem je dodjeljena titula R.CACT-BiH
CACIT	Kandidatura za međunarodnog šampiona, a dodjeljuje se na međunarodnim ispitima
R-CACIT	Rezervna kandidatura za međunarodnog šampiona. *Kad je pas koji je dobio titulu CACIT već proglašen internacionalnim šampionom, automatski titula CACIT prelazi kao važeća na psa s titulom R-CACIT

Takva dodjeljena titula je potrebna radi vrednovanja sposobnosti prihvaćanja komandi u dresuri, odnosno rada pasa na temelju obuke. Psi koji primjereno obave sve vježbe, a uz to imaju i odlične prirodene osobine, bit će vrlo cijenjeni u daljnjem rasplodu. Dakle, za korištenje obučenog psa ptičara u lovu, osnovno je da dobro savlada sljedeće: hod uz nogu (s ili bez povodnika), sjedi i eventualno čekaj, lezi i eventualno čekaj, traži, dođi, spontano markiranje i sekundiranje, slijedenje divljači, pronalazak ustreljene divljači, prihvaćanje divljači ustima bez drobljenja, aportiranje, predaja plijena u sjedećem položaju ispred vodiča i mirno čekanje daljnje komande sve dok lovac ne očisti i ne spremi lovinu

Opisan je proces učenja u slučaju nabave mladog psa. Ako nabavljate odraslog psa, morate imati na umu da prethodni vlasnik nije imao vaše navike, da vjerojatno nije uticao na psa i na stvaranju njegova karaktera, poput vas. Stoga će nam posao biti nešto otežan. Međutim, s druge strane, lakše nam je buduću da smo u mogućnosti uočavanja kompletne građe psa (skladne ili manje) odnosno ocjenske vrijednosti vanjske građe – njegova eksterijera. Takav uvid nam nije omogućen prilikom nabavke štence. Posvetit se dresuri psa zaslužuje pažnju i zahvalan je posao do završene treće godine života psa. Poslije toga posao je gotovo nezahvalan. Stoga kod takvog posla vrijedi pravilo „Bolje spriječiti, nego liječiti“. Novi vlasnik će teškom mukom ili gotovo nikako uspijati ispraviti krivo naučenu vježbu koju je pas „naučio“ kod prijašnjeg vlasnika. Ali, postoji i druga strana medalje, a to je da jednom obučen pas neće nikad zatajiti.

Što se tiče ptičara, izglednjivanje kao KAZNA ni u kojem slučaju ne dolazi u obzir (time se koriste tartufari). I preobilnu ishranu psa treba izbjegavati. Naime, psu treba najmanje 12 sati da bi probavio obrok i bio spreman za lov i/ili učenje. Stoga ga

hranimo jednom dnevno. Poželjno bi bilo pred noć da bi pas probavio hranu tokom spavanja te sutradan bio spreman. Pas kojeg čine samo kosti i koža je ne samo neugledan, već izgleda i bolesno. S druge strane, gojaznost je vrlo štetna za zdravlje našeg lovačkog pomoćnika. Davanjem preoblikih obroka nehotice mu skraćujemo život. Mjere pravilne ishrane i dovoljnog kretanja, i time indeksa mase, jesu sjajna dlaka te blago prekrivena rebra.

Znači, hranom ga nećemo kažnjavati, ali ćemo ga lagano nagrađivati kad to bude zaslužio. Vodič, dreser mora proučiti psihu psa i otkriti kad pas namjerno odbija izvršiti radnju. U tom slučaju kazna, pa makar bila i fizičke naravi, mora doći u istom trenutku. Nijedna zakasnijela kazna nema svrhu jer pas neće shvatiti zašto smo ga kaznili, a time ćemo u njemu probuditi samo strah. Naprimjer, psa koji nas je napustio slijedeći zeca, iako već zna da to ne smije, ne možemo kazniti kod njegova povratka. Time povećavamo njegovu odbojnost spram nas. Velika je vjerojatnost da se, sljedeći put, vrati još kasnije.

KAZNA mora stići onog momenta kad je uočio spomenutog zeca. Tada će kazna imati efekt i garantirani uspjeh. Drastične kazne trebaju biti ispoljene u pravom momentu i što rijeđe. U kompletnoj dresuri to se svodi na jednu do najviše tri intervencije. Jedna od fizičkih kazni s najmanje boli je kad psa primimo za kožu na vratu i sapi te dignemo u zrak. Psa istresemo te ga nešto grublje spustimo na zemlju uz komandu MIR. Ta kazna je najuspješnija jer je više psihičke nego fizičke naravi. Naime, pas se osjeća jakim sve dok ima noge na zemlji pa se tada bori protiv neprijatelja, no kad su mu noge u zraku gubi tu sigurnost.

Vodič treba voditi računa da pas ne primi hranu bilo koje vrste od tuđinca. Pas mora koristiti samo onu hranu koju mu postavlja vodič u zdjeli. Uzimanje druge hrane je vrlo opasno jer tuđinci mogu imati zle namjere. Velike su mogućnosti psa da se otruje namjerno ili nenamjerno postavljenim otrovnim zalogajem. Zato ga svakako treba spriječiti u konzumiranju takve hrane te iskorijeniti mu takvu lošu (nažalost i kobnu) naviku. Vrijednost naša dobro obučena psa je velika, u njega smo uložili puno našeg truda i obveza nam je da ga očuvamo od svih nedaća.

Budite strpljivi, dobro proučite psihu i karakter vašeg psa, metod koji mu najviše odogovara. Ako imate poteškoća u rješavanju određenih radnji posavjetujte se sa starijim, iskusnijim vodičima prije nego pogriješite i, ako je potrebno, promijenite metod obuke. Kad budete imali vrsnog, obučenog psa, moći ćete u potpunosti uživati u lovu. Slobodno učestvujte na svim kinološkim manifestacijama da ga drugi mogu gledati i diviti se plodu vašeg mukotrpnog rada. To je jedini način da mlađe kinologe potaknete u prihvaćanju i provođenju vaša načina rada.

E. Jurišević

Lovački vicevi

Mladi lovac:
- Ti si najljepša i najsimpatičnija cura koju sam ikad upoznao.

Djevojka:

- Ma daj ne pretjeruj, samo želiš spavati sa mnom.

Mladi lovac:

- Ooo, još si i pametna.

* * *

Žena mužu lovcu:

- Dragi, u rerni ti je fino pečen fazan, a frižider ti je pun tvog omiljenog piva.

Lovac:

- Kolika je šteta?

Žena:

- Samo blatobran, retrovizor i prednji i zadnji žmigavac.

* * *

Jednom davno živio jedan mlad lovac, zaljubio se pa je pitao djevojku:

- Hoćeš li se udati za mene?

Djevojka je odgovorila:

- Ne!

I tako je mladahnini lovac živio sretno do kraja života, išao u lov kad poželi, izlazio sa rajom, gledao utakmice i pio piva koliko god je mogao.

* * *

Pričaju lovci oko lovačkog kazana. Kaže prvi:

- Moja žena je rekla da je kod frizera. Nazovem tamo i nema je.

Kaže drugi:

- Moja je rekla da je kod matere. Nazovem tamo, nema je.

Kaže treći:

- Ja uvijek znam gdje mi je žena.

Kažu prva dvojica:

- Ma nemoguće!?

Treći će opet:

- Moguće, ja sam udovac.

* * *

Izlazi žena iz salona ljepote, a napolju je čeka muž lovac i kaže:

- Ma hajde, barem si probala.

* * *

Zove žena muža lovca na mobitel:

- Haloo, hajvanu jedan, mogu li ja računat da ćeš ti doći do 10 večeras iz lova?

- Dušo moja, sad lovim a večeras slavim ulov pa jedino na šta ti možeš računati je digitron.

* * *

Facebook razgovor žene i muža lovca:

- Šta radiš, gdje si ti do sada životinjo?

- Sjećaš li se one zlatarnice gdje su ti se svadjeli zlatni prsten i narukvica?

- Kako da ne, dušo, dobro se sjećam!

- E ja sam preko puta, u kafani Lovac.

* * *

Pita žena muža lovca:

- Znaš li šta je vegeterijanac?

- Ne znam.

- To je stara indijanska riječ za loš lovac!

A, još da znaš, lovci su ljudi koji kroz šumu idu u kafanu?

* * *

Žena od lovca leži na intenzivnoj, izlazi doktor i kaže mužu:

- Žena vam ne izgleda dobro.

- Znam doktore, ali dobro kuha i dobra je sa djecom.

* * *

Razgovaraju dva lovca:

- Šta je bolan jarane, je li istina da se rastavljaš od žene?

- Jes' vala.

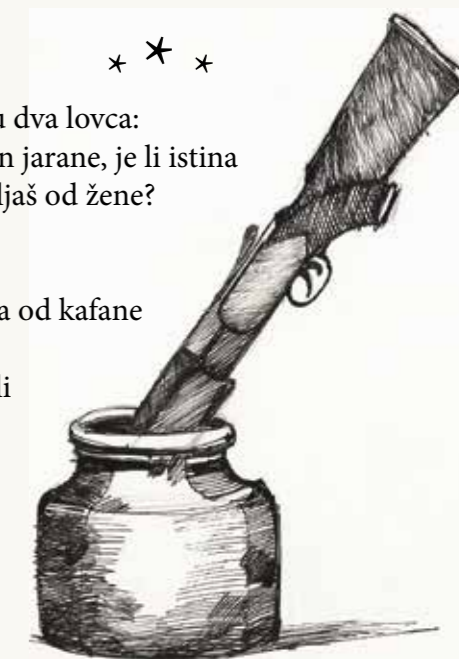
- A što?

- Samo hoda od kafane do kafane!

- Au, a pije li baš puno?

- Ma jok,

traži mene!

Finske lovačke repetirke Tikka T3X

Lovačke puške ožljebljenih cijevi se proizvode u finjskoj fabrici oružja SAKO iz porodice prestižne Beretta Grupe. Obrtno-čepna repetirajuća puška ožljebljene cijevi Tikka T3X ima zatvarač s dva čeona brijega postavljena pod uglom od 180 stepeni. Taj raspored bravećih bregova zahtjeva nešto veći otklon ručice zatvarača u vis, pri repetiranju. Finci su to uspjeli da smanje s uobičajenih 90 na 70 stepeni. Izuzetno finom obradom bregova, cilindričnog tijela zatvarača i unutrašnjosti sanduka, postigli su izuzetno gladak i fini hod zatvarača, uz upotrebu najmanje moguće sile.

Tikka se opredjelila za gurajuće uvođenje metka u cijev (push feeding), tako da se u čeonom dijelu zatvarača nalaze oprugama potiskivani izvlakač i izbacivač.

Ova puška je precizna i radi pouzdano. Iz svega nekoliko modela, sada se T3X razgranala u čak 15 podmodela. Ima više lovnih verzija, nehrđajućih i

je fabrička ručica izuzetno ergonomski dizajnirana. Stari modeli Tikka T3 imali su jedan detalj zatvarača koji se nije dopadao većini kupaca. Tikka nema na zadnjem dijelu zatvarača klasičnu masivnu čeličnu spojnicu, kao r ecimo puške Mauser 98 (Zastava) sistema. Kod nje je svaki dio kinematskog mehanizma (igla, zapinjača, udarač), uklopljen jedan u drugi, tako da ne zahtjeva spojnicu koja to sve integriše, već je potreban samo profilisan poklopac koji sve to prikriva i štiti od nečistoće. Zatvarač na ovoj pušci ima najfiniji rad od svih konkurentskih pušaka, na pretrpanom svjetskom tržištu. Iza ručice zatvarača se nalazi kočnica s dva položaja. U ukočenom zadnjem položaju ukočeni su: igla, obarač, zapinjača i ručica. Prednji položaj kočnice sve to oslobađa.

Tikka T3X ima fini sistem okidanja, kod kog se sila na obaraču može lako podesiti u rasponu od 1 do 2 daN. Nema „prvog koljena“, okidanje je kratko, odsečno,

bruniranih-karbonskih, više težina i dužina cijevi, više vrsta kundaka, zatim sportske, varmint, taktičke... A za sve je zajedničko da Tikka T3X puške imaju hladno kovane cijevi s pažljivo, ručno, obrađenim ustima-krunom cijevi.

Sanduk kod modela Tikka T3X je kovan od ugljeničnog ili nehrđajućeg čelika i na njegovoj gornjoj strani su integralno urezana dva (lastin rep) žljeba viverovih dimenzija. Na vrhu sanduka se nalazi 2x4 navojna otvora za vezu pikatini šine ili neke druge montaže optičkog nišana.

Zatvarač kod Tikka T3X ima mogućnost zamijene ručice, što će proširiti ponudu pratećih dijelova, mada

obarač ne „propada“ poslije opaljenja.

Optilok montažu od drugih izdvaja rasećeni unutrašnji prsten, izrađen od copolymera koji izuzetno dobro naleže na tubus optičkog nišana i „pegla“, odnosno anulira sve greške nastale izradom navojnih otvora, sanduk, prstenova... Radi se u četiri visine: extra low, low, medium, high i za prečnike tubusa 25,4; 30 i 32 mm. Izuzetna montaža uz napomenu da nije jeftina. Tikka

Tikka T3X se radi u podmodelima: Hunter, Forest, Lite, Superlite, Laminated Stainless, Camo Stainless, Compact, Arctic, Battue, Battue Lite, Varmint, Compact Tactical Rifle, TAC A1, TAC i Sporter.

Modele T3X Finci rade u kalibrima: .204 Ruger; .222 R; .223 R; .22-250 R; .243 W; .260 R; 7 mm-08 R; .308 W; 6,5 Creedmoor; .25-06 R; 6,5x55 SE; .270 W; .30-06 S; 9,3x62; 7 mm RM; .300 WM; .338 WM; .270 WSM i .300 WSM.

Cijevi ovih podmodela mogu da imaju različite debljine, uzdužne kanelure i dužine: 51, 57, 60 i 62 cm. Mase pušaka zavise od cijevi, kundaka i podmodela

iznose 2,7 kg za Lite i Superlite lovne modele; od 3 do 3,2 kg su Hunter lovni modeli. Varmint, Taktičke i Sportske long range Tikka T3X imaju masu od 3,5 do 4,4 kg.

Za sve njih važi pravilo da su pouzdane, visoko „sub moa“ precizne i da koštaju znatno manje od sličnih pušaka tog kvaliteta. T3X se može kupiti i u našim prodavnicama i to u više modela i nisu skuplje nego u zapadnoj Evropi. Finci su napravili dobru pušku, koja ima dvostruko nižu cijenu, za razliku od modela Sako. U pogledu preciznosti i pouzdanosti Tikka T3X u stopu prati ne samo Sako, već i mnoge skupe modele obrtno-čepnih repetirki.

IN MEMORIAM

Tučić (Ohran) Muharem
(1947. - 2017.)

Navršile su se dvije godine od smrti našeg počasnog člana Muharema. Svojim je znanjem i susretljivošću uvijek je bio pri ruci svakom članu, naročito mnogim mladim lovcima kojima je bio mentor. Obavljao je razne dužnosti, od predsjednika Sekcije, lovovođe revira i u više mandata član Predsjedništva SLD TK, a zbog svojih zasluga za razvoj i afirmaciju lovstva dobio je brojna odlikovanja. Kao dobar čovjek i lovac, cijenjen i poštovan, zauvijek će ostati u sjećanjima svih onih koji su ga poznavali, a posebno članova Sekcije „Solina“. Neka mu je rahmet duši i da mu Allah podari Džennet.

LD „Tuzla“ Tuzla

Križevac (Ahmo) Mustafa
(1954.-2019.)

Član je LD „Spreča“ Kalesija od 2012. godine. U kratkoj lovačkoj karijeri naučio nas je šta znači i kako je lijepo i plemenito biti prijatelj i istinski ljubitelj prirode. Neka mu je vječni rahmet.

LD „Spreča“ Kalesija

Lukanović (Božo) Mika
(1953. - 2019.)

Lovačko društvo „Tuzla“ je izgubilo veoma aktivnog i uglednog člana, dobrog i dragog druga Miku. Za svoj dugogodišnji i znalacki rad je odlikovan lovačkom srebrenom značkom. Kao vrijedan i cijenjen među kolegama i prijateljima ostat će u sjećanju svih koji su ga poznavali, a posebno lovcima Sekcije „Lipnica“. Neka mu je laka zemlja i spokoj duši.

LD „Tuzla“ Tuzla

Malkočević (Bego) Kasim
(1948. - 2014.)

Dvadesetog jula se navršilo pet godina od kad nas je napustio naš voljeni prijatelj, djed Kasim, koji je dao veliki doprinos u radu LD „Tuzla“ i razvoju lovstva, radi čega je nagrađen s nekoliko priznanja i odlikovanja, kao i diplomom počasnog člana. Kao dobar čovjek, drugarčina, vrstan lovac i sazlija, ostat će nam u trajnom sjećanju, a naročito članovima Sekcije „Lipnica“. Rahmet mu duši.

LD „Tuzla“ Tuzla

Mujkanović (Azem) Hasan
(1933.-2019.)

Srce našeg plemenitog Hasana, počasnog člana LD „Spreča“ Kalesija, prestalo je kucati, a pamtit ćemo ga kao velikog prijatelja i istinskog ljubitelja prirode. Obnašao mnogobrojne lovačke dužnosti u Sekciji „Hrasno“ i Društvu, nosilac je najvećih lovačkih priznanja i odlikovanja. Neka m je vječni rahmet.

LD „Spreča“ Kalesija

Lovac
List Saveza lovačkih društava Tuzlanskog kantona

Lovački susreti Stara Majeвица 2019

